

**Uchwała Nr VI/35/2019**  
**Rady Gminy w Naruszewie**  
**z dnia 27 lutego 2019 roku**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy  
w Rodzinie na lata 2019-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018r. poz. 1508 ze zm.) **Rada Gminy uchwala, co następuje:**

**§ 1**

Przyjmuje i wprowadza się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

**§ 2**

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Naruszewo oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Naruszewie.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodniczący Rady Gminy*

  
*Zbigniew Nowicki*

*Załącznik Nr 1  
Do Uchwały Nr VI/35/2019  
Rady Gminy w Naruszewie  
z dnia 27 lutego 2019 roku*

## **GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY NARUSZEWO NA LATA 2019 – 2023**

### **Wprowadzenie**

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice są wzorcem do naśladowania przez dzieci. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie relacje między rodzicami oparte są na miłości, zrozumieniu i zaufaniu. Prawidłowo funkcjonujący dom rodzinny stanowi dla poszczególnych członków rodziny azyl bezpieczeństwa. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań wynikających z pełnienia poszczególnych ról. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Występuje we wszystkich warunkach społeczno-ekonomicznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej. Przemoc dotyka wszystkich członków rodziny niezależnie od wieku i płci. Może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale zawsze jest zachowaniem negatywnym o ogromnej szkodliwości społecznej, zdrowotnej i emocjonalnej. Środowisko rodzinne, w którym zaistniała przemoc dąży głównie do ukrycia problemu. To poczucie wstydu i bezradności uniemożliwia członkom rodziny właściwy osąd sytuacji. Istotnym jest, aby sprawca przemocy otrzymał konkretny sygnał, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem nie tolerowanym przez prawo, a ofiara nie czuła się bezradna i pozostawiona sama sobie. Osoby będące ofiarami przemocy należy zatem otoczyć szczególną opieką, aby w atmosferze bezpieczeństwa potrafiły odzyskać równowagę psychiczną. Działania należy też podjąć wobec sprawcy przemocy, a ich celem jest uświadomienie negatywnych konsekwencji dotychczasowego postępowania dla dobra funkcjonowania rodziny i nakłanianie sprawcy przemocy do zmiany zachowania.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Zgodnie z art.2 ust. 2 w/w ustawy – przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (osób najbliższych w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu Karnego, a także innych osób wspólnie zamieszkających lub gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia,

zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Dla lepszego zrozumienia zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy przemocy w rodzinie są jednoznaczne nie pozostawiające żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna i ekonomiczna. Wszystkie formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy maltretowania. Bywa, że wykorzystywanie seksualne i przemoc fizyczna poprzedzone są przemocą psychiczną, towarzyszy temu też zaniedbanie ekonomiczne. Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz dzieci. Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni, będący często pod wpływem alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe od pozostałych. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem.

## **I Podstawa prawna**

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.),

## **II. Cele programu:**

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności do pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych.

Cele te będą realizowane przez:

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska.
2. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec faktu przemocy.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

### III. Założenia programu

1. Profilaktyka i edukacja społeczna – promowanie wartości rodziny.
2. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
3. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
4. Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.
5. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

### IV Diagnoza zagrożeń

Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc instytucji zajmującej się tym problemem.

Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie wnikać w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu. Incydenty przemocy wewnątrz rodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych, a długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego.

Skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Naruszewo obrazuje poniższa tabela.

Zjawisko przemocy w rodzinie w latach 2014-2018

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	Liczba formularzy „Niebieskiej Karty –A” 2014	Liczba formularzy „Niebieskiej Karty –A” 2015	Liczba formularzy „Niebieskiej Karty –A” 2016	Liczba formularzy „Niebieskiej Karty –A” 2017	Liczba formularzy „Niebieskiej Karty –A” 2018
Pomoc społeczna	1	1	1	0	1
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0	0
Policja	11	9	3	23	6
Oświata	0	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0
<b>Razem</b>	<b>12</b>	<b>10</b>	<b>4</b>	<b>23</b>	<b>7</b>

## Liczba osób objętych działaniem GKRPA w Naruszewie

Liczba wniosków	Rok 2015	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba wniosków które wpłynęły do GKRPA w związku z podejrzeniem nadużywania alkoholu	17	26	23	17	30

Jak z powyższych danych wynika ilość zakładanych „Niebieskich Kart” jak i wniosków do GKRPA w poszczególnych latach jest bardzo różna. Założenie „Niebieskiej Karty” wprawdzie nie zawsze jest równoznaczne z przemocą w rodzinie, czasami jest to jednorazowy incydent spowodowany konfliktem rodzinnym. Jednak każda sytuacja w której zachodzi do jakichkolwiek znamion przemocy musi być wnikliwie badana.

### **V. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Naruszewo**

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2018r., poz. 1508) i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:
  - 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
  - 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne.
  - 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
  - 4) tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych.

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Naruszewo funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) pracy Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy.
- 2) nawiązaniu ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisariatu Policji w Czerwińsku nad Wisłą, szkół z terenu gminy oraz Sądu Rejonowego w Płońsku i Prokuratury Rejonowej w Płońsku.

## VI. Strategia i metody działania

1. **Działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.
2. **Działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.
3. **Działania wspierające:** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.
4. **Działania korekcyjno – edukacyjne:** kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

## VII. Obszary i kierunki działań:

### *Obszar I Profilaktyka i edukacja społeczna.*

*Adresaci: dzieci i młodzież szkolna, dorośli, rodziny*

<i>Lp.</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Działanie</i>	<i>Realizator</i>
1.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników „O” tolerancji wobec przemocy	1. Prowadzenie zajęć wychowawczych oraz pogadań informacyjno-edukacyjnych 2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży sprzyjających zachowaniom nieagresywnym 3. Opracowanie i realizacja innowacyjnych programów edukacyjnych 4. Dyżury pedagogów w szkołach	Szkoły, pielęgniarka szkolna, psycholog, Gminny Biblioteka, policja GKRPA
2.	Edukacja dla dorosłych i rodziców	1. Poradnictwo edukacyjne dotyczące stresu, agresji, konfliktów 2. Kursy i szkolenia	Służba zdrowia, szkoły, psycholog

3.	Pomoc dla ofiar i sprawców przemocy	1. Informacje o punktach udzielających pomocy 2. Inne formy pomocy	GOPS, Ośrodek Zdrowia, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny psycholog, pedagog
4.	Promowanie nieagresywnych zachowań	1. Festyny dla dorosłych i zabawy dla dzieci (wspólne spędzanie czasu wolnego)	GBP, szkoły

**Obszar II. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.**

*Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy.*

<i>Lp.</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Działanie</i>	<i>Realizator</i>
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą	1. Poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne i socjalne 2. Praca socjalna 3. Interwencja kryzysowa 4. Realizacja systemu „Niebieskiej Karty”	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, pedagog, psycholog, służba zdrowia,  Policja
2.	Ochrona przed sprawcą	1. Odseparowanie ofiary od sprawcy 2. Zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną	Sąd, policja, prokuratura
3.	Udzielanie pomocy	1. Udzielenie bezpiecznego schronienia rodzinie 2. Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom 3. Pomoc terapeutyczna specjalistyczna	GOPS, Hostele, Ośrodki wsparcia, psycholog, PCPR, organizacje pozarządowe

4.	Działania realizowane w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1. Rozmowy motywujące, 2. Badania specjalistyczne, 3. Kierowanie wniosków do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego 4. Dyżury profilaktyczno--edukacyjne terapeutów uzależnień	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny
----	---	--	--

*Obszar III. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.*

*Adresaci: sprawcy przemocy*

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Działania korekcyjno – edukacyjne	1. Poradnictwo psychologiczne, rodzinne i socjalne 2. Terapia indywidualna i grupowa	Psycholog, pracownik socjalny, poradnie uzależnień
2.	Działania związane z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wszystkie zadania z katalogu GKRPA	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zespół Interdyscyplinarny GOPS

## **VII Przewidywane efekty realizacji Programu**

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy, wsparcia osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.



2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:
  - a) Zmiana postaw społecznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - b) Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
3. Podniesienie jakości udzielanej pomocy,  
w tym podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Zacieśnienie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Działania zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie finansowane będą z budżetu Gminy w Naruszewie.

Monitoring Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej corocznie w terminie do 31 marca wraz ze sprawozdaniem z działalności ośrodka przedłoży Radzie Gminy w Naruszewie sprawozdanie z realizacji Programu.